

FOC NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

REDACC O I ADMINISTRACIO : Carrer de Roqueta, 25 Tèl. 229-83 C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

Democràcia i dictadura

JA en l'edat mitjana, els propis reis de Catalunya i d'Aragó donaven al mon magnífics exemples de democràcia. En totes les èpoques el poble català ha sentit una passió veritable per les idees de justícia i de llibertat que son a la base de la doctrina democràtica.

Per al ciutadà de casa nostra la paraula democràcia és quelcom més encara que el govern del poble pel poble; més que la voluntat de la majoria; més que l'elecció del país dels seus propis governants; més que la igualtat de tothom davant la Llei. La paraula democràcia sembla nascuda a Catalunya amb la força mística i espiritual d'un sentiment de la raça i el català és democrata perquè és just, honorat, treballador, pacifista i liberal.

Els catalans sentim fàstic, nàusees físiques i morals, per la dictadura. El mot sol ja ens causa repugnància. Estimem tant la llibertat de la pàtria, com la nostra llibertat individual, com la llibertat dels altres ciutadans. I la dictadura és la negació del dret, de la justícia i de la llibertat, els tres principis que son la base de la democràcia. El nostre allunyament moral de l'Espanya monàrquica i unitarista que intentà destruir Catalunya fou degut en gran part a la vergonya secular espanyola dels cops d'Estat militars, de Pavies, Odonells, Martínez Campos, Primo de Riveres i altres generals ambiciosos predecessors de Francos i Sanjurjos tots els quals han pretès imposar a la majoria la voluntat despotica d'un clan de tirans.

Després del cataclisme de la guerra actual — que no haurà estat altra cosa que una lluita titànica entre democràcia i dictadura — els catalans serem més democrates que mai. No podem oblidar que el conflicte començà a casa nostra entre els mateixos factors: democràcia i dictadura, republica i feixisme, llibertat i esclavitud. Una minoria insignificant, tant insignificant que no aconseguí treure un sol diputat en tot el país a les darreres eleccions, s'imposà al país pel terror, després d'haver aconseguit apoderar-se dels ressorts del poder gràcies a l'ajut d'Alemanya i d'Itàlia. Els catalans som democrates i sentirem el mateix fàstic i la mateixa hostilitat que ara sentim per la Falange Tradicionalista i de las Jons, per qualsevol altre partit grupet o minoria política de dreta o d'esquerra que també pretengués imposar-se pel terror, encara que aconseguís el poder amb l'ajut d'una altra potència, no vençuda en l'actual guerra.

Per això manifestem la nostra adhesió a les paraules de Churchill en el seu discurs del dia 9 a la Cambra dels Comuns, parlant dels fets de Grècia: « El fonament d'un Estat democràtic és el dret del poble d'eleger lliurement i equitablement, per mitjà del sufragi universal, els seus representants. I no poden admetre's les estadades democràtiques dels que pretenen aprofitar-se de les circumstàncies per imposar la voluntat d'una minoria. Una democràcia veritable està composta de ciutadans d'opinions diverses i no solament de comunistes o esquerrans. El que menys s'assembla a una democràcia, és la dictadura del poble. »

Així hauria parlat Azana, així parlaria Herriot, si pogués. Així parlaria Companys; aquests son els sentiments de tots els democrates del mon. En una democràcia veritable els comunistes hi han de tenir la representació que els donin llurs electors, pocs o molts, majoria o minoria de la nació. Com els socialistes, com els republicans. Ni més ni menys. Pretendre imposar-se per la rebel·lio i pel terror és aixecar contra ells les iras de la democràcia universal i crear entre forces antifeixistes: una separació i una hostilitat que no tenen raó d'ésser.

Les Nacions Unides han demostrat que lluiten contra Alemanya pel triomf de la idea democràtica i per la destrucció definitiva de la dictadura feixista a Europa i al mon. L'energica actitud adoptada pel aliats a Belgica i a Grecia demostra que no transigiran enlloc. Que els comunistes belgues, grecs o d'altres països, s'afil·lerin novament en els rangs antifeixistes que assenyalen les tropes soviètiques combatent heroicament contra l'enemic comú, i el front democràtic tindrà la solidesa que ha de tenir per vèncer definitivament la dictadura nazi i les seves afins.

Segurament és un « rojo »... que s'ha fet de la falange antifeixista. (De Les Lettres françaises.)

Intervius de « FOC NOU »

Abans de fi de mes sera un fet la unitat dels partits de disciplina Catalana. - Estem disposats a ajudar tots aquells que per damunt d'una posició partidista vulguin reconstruir la democràcia i la llibertat. - Cal que tothom exposi llur pensament politic, sense equivocs ni confusionismes. Ni per un moment hem perdut la fe en l'esdevenidor de la pàtria. - ens diu

Josep TERRADELLES

El jove ex-conseller primer del govern de la Generalitat de Catalunya ha celebrat a Paris diverses entrevistes importantíssimes amb les figures més importants de la politica catalana i amb els homes més representatius de la Republica que es troben al continent europeu.

Josep Terradelles vingué de Jussà l'endemà de l'alliberació de Paris, anà de seguida a Montpeller a reunir-se amb el Director de l'Esquerreta Republicana de Catalunya les personalitats més destacades del seu partit i tornà a Paris amb la representació d'aquest per tal de fixar una posició concreta i actuar amb rapidesa i decisió en uns moments confusos i gairebé caotics.

Tothom coneix el dinamisme d'aquest jove politic català i la seva capacitat de treball. Es sobri, actiu, energic i enemic de l'oratoria aparatosa i lirica. En poques setmanes ha aconseguit veure l'ambient clarificat, els horitzons definits, les confusions esvaïdes.

FOC NOU ha volgut demanar-li unes declaracions sobre els problemes politics palpitants i Josep Terradelles ha tingut la gentilesa de concedir-nos-les.

Hem començat per demanar a Josep Terradelles unes paraules sobre la situació exacte de les forces polítiques catalanes davant el problema espanyol. Es fa o no es fa el bloc autèntic de la democràcia catalana? Josep Terradelles ens contesta categoricament:

— Si. Es fa. Us puc assegurar que abans de fi de mes estarà feta la unitat de tots els partits politics de disciplina catalana. El principal a hores d'ara ja està realitzat i no vull anagar-vos que tothom ha donat proves d'aquell patriotisme que Catalunya troba sempre, quan es tracta de fer un bloc per a defensar la seva personalitat.

I el nostre interlocutor afegeix:

— Nosaltres la sabem exactament el que vol dir i representen la nostra unitat. No és un mot més, sino quelcom que està arrelat al fons de les nostres conviccions i de la nostra tradició política, principalment durant tot el que va de segle. Cada vegada que Catalunya ha tingut necessitat de demostrar la unanimitat dels seus sentiments i de les seves aspiracions nacionals, ningú ni res no ha pogut deturar la seva acció, la qual, gràcies al seu patriotisme, ha produït els mes grans moviments politics de casa nostra sota el signe de la Unitat. De la Solidaritat Catalana, passant per la unitat d'acció de tots els representants de Catalunya a les Constituents de la Republica, fins a l'amplia unitat produïda contra la sublevació del General Franco, — cal que ningú ho oblidí ni es deixi portar per les seves passions personals o politics — els catalans hem treballat sempre per a mantenir-nos en tot moment dintre un clima de convivència.

— Els partits espanyols — demanem — arribaran també a unir-se?

— Voldriem i us ho dic ben sincerament, que aquest gran moviment d'unitat catalana, que està per da-

ment dels nostres partits, fos l'exemple que seguissin els partits politics de disciplina espanyola. Jo crec que, malgrat que les coses desgraciadament no son massa fàcils, cal que tots treballarem perquè aquesta coincidència, i més tard la unitat, es produïxi, per tal d'establir un programa i després uns pactes, als quals els catalans poguéssim aportar-hi la nostra més lleal i eficient col·laboració, per al restabliment de la llibertat republicana que vol dir també del nostre Estatut. Estem disposats a ajudar a tots aquells que per damunt d'una posició partidista, treballin per arribar a concretar un pensament

politic de conjunt, en el qual hi siguin representats tots, absolutament tots, els partits politics que durant la guerra lluitaren contra Franco. No cal dir-vos que en aquest moviment és més que indispensable que hi aportin tot allò que realment representen, les organitzacions sindicals C. N. I. i U. G. T.

— Com veieu el futur proxí de Catalunya? — preguntem —

— Jo crec — ens diu Terradelles — que cada dia que passa cal que tots plegats pensem més i més en el futur i en les responsabilitats que aquest futur comporta. Per tal que aquest tingui una eficiència cal que no solament no oblidem les experiències i els dolors passats, sino que ningú deixi de recordar tot allò que es pensava en els primers mesos del nostre exil, que ara hi ha qui no ho vol tenir present, com si res no hagués passat... Es per això i principalment per al futur de Catalunya de la Republica, que soc contrari de tot confusionisme tant en l'ordre politic, economic social, etc... Crec que els partits politics i les organitzacions sindicals han de tenir el coratge de dir el que realment desitgen i quin es el procediment que creuen millor per obtenir la realització del seu pensament.

Quins son els punts — demanem al nostre interlocutor — que creieu més importants del pla de lluita i de treball a establir?

Segueix pag 2

FOC NOU als boulevards

Pantalla Parisenca

Maura si, Maura no... La frase ens rejovenix i ens fa tornar a l'època de les velles lluites espanyoles entre liberals i conservadors monàrquics. Miquel Maura, fill de Don Antonio, és un ministre de la Republica i com a republicà ens mereix tota mena de respectes. El seu requeriment a Franco ha estat un gest politic d'evident resonància. Tot i no haver tingut, de moment, les conseqüències que molts n'esperaven, el cert és que ha posat el govern de Franco en una situació difícil. La nota de Maura haurà estat, en definitiva, motiu d'una crisi delicadíssima del gabinet franquista.

La premsa parisenca segueix ocupant-se d'Espanya i de Franco. Per unanimitat es declara que la sola solució política viable a Espanya és el restabliment de la Republica i dels Estatuts. Ningú no creu que el « caudillo » pugui continuar al poder gaires setmanes. Ni la Falange, ni els tradicionalistes i les Jons.

Les agències es contradueixen, les emissores de ràdio també. Les informacions de premsa més encara.

Franco ha dimisit. El seu govern està en crisi parcial. El seu govern no està en crisi total. El seu govern no està en crisi. Els seus ministres no han dimisit. El « caudillo » ha anat de caçera.

Tot plegat la socarrim de final. Ma'amén quan els governs han de desmentir energicament que no estan en crisi total. Es curios que les Agències i els diaris no tinguin costum de fer correr noves d'aquesta mena si no hi ha quelcom de cert.

Als Boulevards parisencs ningú no es jugaria un períod a favor de Franco « Ça sent la fin ! » — diuen els francesos. I us asseguren que un d'aquests matins quan comprareu el diari al quiosc de la cantonada, hi trobareu uns titulars a cinc columnes anunciant que l'edifici franquista i falangista s'ha esfondrat.

Ha passat el president Irla el qual ha celebrat diverses conferències importantíssimes amb personalitats catalanes i a les figures de la Republica.

Segueix pag 2

NOTICIARI

Pantalla Parisenca

Josep TERRADELLES

UN FESTIVAL A MONTPELLIER

El dia 3 d'aquest mes tingué lloc a Montpeller una festa a benefici de l'obra de l'«Aumonerie Catholique» que tan havia fet pels exiliats, abans d'ésser assallada per la Gestapo el dia 7 de Març. Les condicions particulars i trágiques d'aquell assalt que costà la vida al secretari general Sr. Hennequin i la deportació i presó a la majoria de col·laboradors de l'obra donaven a la festa de Montpeller un relleu especial. El públic que omplia la sala de concerts va restar amb la seva assistència un homenatge a l'indivisible Abbe Lazarat, adma d'aquella institució, actualment deportat a Alemanya.

Els artistes — exiliats tots ells — es feren aplaudir entusiasmàticament d'una manera molt particular el director d'orquestra Rez Nunez, el Sr. de Cordova, el Sr. Soltana, el Sr. Suay i les seinyores Banegas, Ferrer i Jlavelli.

ACCIO CATALANA REPUBLICANA

Ha quedat constituïda la delegació d'Accio Catalana Republicana i els baixos Pirineus. Els Srs. Vago i Jofre, dirigents de la mateixa, demanen a tots els afiliats del Partit que facin conèixer la seva adreça a Pere Vago, 22, rue Oller-la Prune, Pau (B.P.).

UN ORFEO CATALA A TOLOSA

Ens assabentem que un grup de catalans estan organitzant una massa coral que es dirà «Orfeo Català de Tolosa». A tots aquells que els interessen ser plegats de passar el proper diumenge, dia 17 de desembre, a les 10 del matí, al Teatre Montardy, rue Montardy (darrera el Cinema Plaza). Hores d'assaig: dijous i dijous a les 20'30 i el diumenge a les 10 del matí.

ESTAT CATALA

Els militants i simpatitzants d'Estat Català residents a Beziers i departament de l'Hérault són plegats de posar-se en contacte amb el delegat d'Estat Català, En Miquel Sales Borràs, 40, boulevard de la Liberté, Beziers (Hérault).

PER ALS NENS I VELLS MALALTS

El proper dimarts dia 19, es celebra una reunió teatral a benefici dels nens i vells malalts, organitzada pel «Comité d'Ajut als espanyols». Entre altres artistes de prestigi tal com Herrero, Colas, Emma Tofoni i el simpòs il·lusionista Tianchan, farà la seva presentació a Tolosa, Maria Navarro — vedette de la Sala Pleyel de París. La part musical serà a càrrec de la pianista Andree Joseph i dels 13 jazz de l'orquestra Espoir. Els llinams que es vendran a l'entree tenen seran de la casa Morno.

En benefici dels nens i vells malalts, destinen un bon exit a l'entitat organitzadora, el Comité d'Ajut als Espanyols, que actua sota el control del Socor Social de la República Francesa.

PER ALS ESTUDIANTS

Amb la finalitat d'estudiar la possibilitat de regularitzar la situació dels estudiants espanyols de Batxillerat i dels infants en edat de començar el segon ensenyament, el Comité de Coordinació de la Federació Espanyola de Treballadors de l'Ensenyament (U. G. T.) convoca els interessats perquè s'inscriguin en el cens que ha estat obert a la Secretaria General de la Unió General de Treballadors (40, rue du Taur, Tolosa).

NOVA PUBLICACIO

Hem tingut el gust de veure el Butlletí quinzenal (Nº 4) que edita el Comité local de la Junta de Liberació de l'Arges. Entre altres originals molt interessants, hi trobem una còpia de l'Acta de Constitució de la Junta de l'Arges i la reproducció del nostre article editorial del Nº 2 de FOC NOU «Doctrina i Programa», amb un comentari molt interessant del nostre amic Octavi Blanes. Els desitgem un bon exit.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA A CAJARC (LOT)

En l'Assemblea celebrada el dia 12 de Novembre a Cajarc, ha quedat constituït el Comité Departamental d'E. R. C. del Lot, de la manera següent: President: Arseni Casanovas; Secretari: Joan Orens; Caixer: Josep Carbonell; Delegat de Relacions:

Propaganda: Lluís Martín; Vocal administratiu: Jaume Amper.

Entre altres es preveuen els següents acords: I. Testimoniar la seva incondicional adhesió al President Iria i al Directori del Partit.

II. S'acorda també per unanimitat adreçar una salutació a les autoritats franceses.

III. Demanar al Directori del Partit que s'activin els treballs per a la constitució d'un Bloc Català i propaguar perquè s'estableixi un pacte amb les altres Regions germanes de la Península Ibèrica per a la proclamació d'una República Federal.

IV. Impulsar el Partit perquè defeneixi públicament la manera d'enfocar el futur problema social de Catalunya.

Es guardà un minut de silenci en homenatge als màrtirs caiguts pel feixisme a Espanya i arreu d'Europa, molt particularment el President Companys. Es prega a tots els militants d'E. R. C. del Departament del Lot que encara no ho hagin fet, que trametin la seva adhesió al Comité Departamental, Café del Lion d'Or, a Cajarc (Lot).

E. R. C. — ALT GARONA

Es convoca a tots els afiliats d'E. R. C. residents a Saint Gaudens, Montréjeau i pobles dels voltants, a la reunió que tindrà lloc a Saint-Gaudens, el proper diumenge dia 17, a les 10 del matí, rue Cote Goumetx, nº 2, per procedir a l'organització de la Secció d'E. R. C. de Saint-Gaudens i pobles dels voltants. Ordre del dia: elecció Comité local i Informació per membres del Comité Departamental de l'Alt Garona. Són plegats tots els amics que tinguin coneixement d'aquesta convocatòria que avisin a tots els afiliats d'E. R. C. que coneixen residents als voltants de Saint-Gaudens.

CONFERENCIA D'HILARI SALVADO A AGDE

El dimarts dia 6 d'aquest mes Hilari Salvadó donà una conferència a Agde sobre el tema «On va Esquerra Republicana de Catalunya». En el transcurs de les seves explicacions feu una exposició de les orientacions del Partit tant en el que fa referència al moment actual com per al porvir. Feu remarcar el sentit nacionalista que inspira la política de l'Esquerra en el que fa referència a la personalitat catalana i tractà de les millores de caràcter social que cal acordar a la massa treballadora de Catalunya.

CONSTITUCIO DE LES J. E. R. E. D. A BEZIERS

Ha quedat constituïda la Delegació local de les J. E. R. E. C. a Beziers. L'integren Salvador Bartoli, Secretari d'Organització; Joan Rallo, Secretari de Relacions; i Propaganda i Josep Mompeon, Tresorer.

Per unanimitat fou acordat adreçar un missatge d'adhesió al President Sr. Iria i un altre en idèntics termes al Consell Directiu del Partit.

A MASSEU (GERS)

Ha quedat constituït en aquesta localitat el Comité local de la Junta Espanyola de Liberació i d'Aliança Democràtica en la següent forma: President: Lluís Puigals, C. N. T.; Secretari: Josep Navarro, P. S. O. E.; Caixer: Joan Ferrer, Movement Libertari; Vocals: Victor Santamaria, E. R. C.; Julià Corbi, U. G. T.; Angel Garcia, Agrupació Militar.

PRIMERA LLISTA DE DONATIS « FOC NOU »

- Demir Ibanez, 100 fr.; Trias Peix, 20 fr.; Alvarez de Lara, 1.000 fr.; Joan Viadé, 1.000 fr.; J. Lax, 1.000 fr.; Pere Borrull, 10 fr.; Esteve Parriol, 10 fr.; Montes Casellas, 150 fr.; Mestre Puig, 70 fr.; Josep Cos, 20 fr.; Riancho Arsenio, 20 fr.; Antoni Mayoral, 20 fr.; Rafael Torrero, 20 fr.; Jaume Mata, 20 fr.; Joaquim Vergés, 10 fr.; Josep Castells, 530 fr.; J. Figueras, 500 fr.; Romuald Criviller, 20 fr.; Joan Anglada, 20 fr.; Marian Navarro, 20 fr.; Figueira, 50 fr.; Joan Balleca, 100 fr.; Clement Garcia, 100 fr.; Andreu Bartomeu, 10 fr.; Octavi Blanes, 35 fr.; Fontcuberta, 5 fr.; Agustí Castells, 50 fr.; Josep Pizo's, 30 fr.; Melchor Pesa Sierra, 55 fr.; Herbet Barrera, 55 fr.

(Continuacio)

Ha marxat cap a Montpeller acompanyat del que fou conseller primer del govern de la Generalitat, Josep Terradelles. L'un i l'altre estan contentíssims de la marxa dels esdeveniments i no amaguen l'optimisme quant a la unitat catalana en marxa.

Han arribat a París els components de la Junta de Liberació de Tolosa. S'hi han trobat amb elements de la Junta de senyor Torres Campaña i és d'esperar que de les entrevistes que celebren uns i altres en sortirà també a unitat necessària per a la grandesa i eficàcia del front democràtic republicà.

L'avang triomfal de la democràcia contra el nazisme va prenent caures d'avantxa aplanadora. A mesura que ens atanssem al final, l'opinio mundial se sent més saturada d'entusiasme democràtic.

— E. dia de la victòria — ens deia un polític francès de la resistència — hi haurà a tot el món un huracà d'ídolatria democràtica que s'ho emportarà tot. Desgraciadament que gosés plantar-li cara!

No creiem que Franco hi sigui a temps. En el cas més optimista per a ell, suposem que encara no haurà tornat de la càrcer actual.

As centres polítiques francesos i aliats les tres personalitats polítiques es noms de les quals mereixen tota mena de respectes en parlar del problema polític espanyol són els següents: Martínez Barrio, Aguirre, Iria.

Hon no concep cap altra solució per al nostre país que el restabliment de la legalitat constitucional i estàtutaria i la convocatòria d'eleccions dins el marc republicà.

Encara Maura... Els afers d'Espanya a l'ordre del dia permanent. Miquel Maura ha fet a un redactor del Figaro de París unes declaracions més concretes que mai respecte la crisi política espanyola.

— Franco, a dit Maura al Figaro del dia 11 d'aquest mes va dimitir oficialment el divendres passat, a les 4 de la tarda i després va marxar al camp. El poder està actualment en mans de la Falange en espera de com es desenrotllen els esdeveniments. Pel meu caràcter de republicà de drete — segueix dient Maura — i per haver estat al marge de la guerra civil espanyola, els republicans i les tres grans organitzacions obreres i sindicals, llevat dels comunistes, m'han demanat d'ésser el cap del futur govern provisional de la República. Estic segur que només la restauració de la República podrà tornar a Espanya un règim democràtic i la pau necessària a la seva vida interior i internacional. Crec — afegeix — que els esdeveniments van a precipitar-se. Les converses iniciades per passar del règim franquista a la República en permetran d'entrar a Espanya amb el meu govern. Però jo demanaré que l'ordre públic sigui mantingut en espera que em sigui possible reunir els ministres. Es qüestio de dies.

El senyor Maura acaba dient que desitja que el canvi de règim es faci sense efusió de sang i que la República es basara en la Constitució del 1931.

EL CAMERAMAN.

(Continuacio)

— Es evident — ens diu — que tothom està d'acord en certs principis generals: enderrocar Franco, restablir la legalitat, estructurar la nostra vida política tenint en compte tot el que representa la profunda convulsió en què viu actualment la humanitat. Però això no és prou: cal que les persones més representatives de Catalunya i de la República exposin públicament llur pensament i el dels partits i organitzacions que representen. Que d'aguin de quina manera i en quin moment caldrà fer l'estructura política del país i si la unitat que podem arribar a realitzar a l'exil, tothom està disposat a mantenir-la a casa nostra. Si no ho fem així em temo que tots els nostres esforços, d'avui per un demà millor, esdevindran inútils i mancats.

— Sou partidari, com ho és FOC NOU d'una renovació en els procediments polítics de casa nostra? Quina és la vostra opinio?

Josep Terradelles medita uns instants i ens diu amb gravetat i decisió alhora:

— Tinc una gran fe en l'esdevenidor de la pàtria. Estic convencut, malgrat el que us he dit abans, que les experiències passades ens hauran servit per comprendre que només se-

El Front Nacional de Catalunya i Estat Català desmenteixen la notícia donada del seu ingres a Aliança Catalana

FRONT NACIONAL DE CATALUNYA

Encara que estem segurs que ningú haurà pres seriosament la nota apareguda a les pàgines de «Catalunya», organ d'Aliança Catalana, sobre la dissolució del Front Nacional de Catalunya i fusió amb Aliança Catalana «estretejament unita amb la Unió Nacional Espanyola» i la seva gloriosa «Junta Suprema», el Consell Nacional del Front Nacional de Catalunya resident a Barcelona afirma la falsedat d'aquesta notícia i protesta energicament d'aquesta baixa maniobra renyida amb els principis més elementals de la ètica política.

ESTAT CATALA

El Consell Executiu d'Estat Català a França que té contacte constant amb els militants del Partit a Catalunya, surt al pas energicament de la ridícula maniobra de confusióisme que representa la absurda nota apareguda a «Catalunya», organ de l'Aliança Catalana i que fa referència a una fantàstica adhesió d'Estat Català a l'Aliança Catalana estretament unita a la Unió Nacional i a la seva Junta Suprema.

Aquest Consell Executiu recorda als oblidatissos i «ignorants conscients» que Estat Català és un Partit Nacionalista per essència i que com a tal, la seva única adhesió l'ha rebuda el Front Nacional de Catalunya moviment polític de resistència que d'una manera exemplar i heroica ve lluitant a Catalunya, i de molt llarg temps, contra els servidors criminals del franquisme.

Perpinyà Desembre de 1944.
El Consell Executiu d'Estat Català.

rem forts i realitzarem una gran obra si per damunt de les diferències polítiques de cada qual, estem tots disposats a fer de Catalunya el país que tots desitgem. Crec, però, que és més necessari que mai que els catalans acabem per a sempre amb certs prejudicis que no fan més que perjudicar l'ambició de la gran obra nacional a realitzar. A Catalunya des de fa molts anys tenim el vell costum de creure que totes les nostres desgràcies venen de la culpa dels altres i això no és cert. Era comprensible, potser, que el nostre poble pensés així quan no tenia els deures que avui té, però ara i de cara al futur aquesta posició és inadmissible. Ens hem de fer a la idea que els sols artífexs dels nostres fracassos o dels nostres èxits som nosaltres mateixos. Com també hem de pensar que fins que la República no estigui profundament saturada d'un autèntic esperit democràtic, en els seus governs, donada la mentalitat d'aquests, sempre hi trobarem recels, gelosies i dificultats.

No és amb lamentacions i protestes davant els obstacles que sorgiran que farem obra profitosa per al nostre poble. Cal que per damunt dels entretanques que sorgeixin i per difícils que siguin, que lluitem sense perdre la nostra fe, amb tota la intel·ligència i tot el patriotisme. Hem de demostrar que som dignes de la confiança del nostre poble i provar a la República que pot comptar sempre amb una Catalunya que sap viure i que sap fer una obra substantiva, malgrat la incomprensió dels seus amics.

Si ho fem així no solament complirem amb el nostre deure sino que farem una obra eficient per a la pàtria i a la l'arga consolidarem d'una manera forta el règim republicà a Espanya.

— Creieu la tasca laboriosa i àrdua? El resultat llunyà? Quina ha d'ésser, al vostre punt de vista, l'actitud de tothom en aquests moments?

Heu's aci la resposta del Secretari general de l'Esquerra:

— Mai no he dubtat del nostre triomf però tampoc en cap moment no he deixat de veure que aquest seria difícil. Per damunt de tot he tingut sempre plena confiança en el nostre poble i les notícies que ens arriben ben sovint de casa nostra confirmen les meves conviccions. Ara el que cal és que tots els catalans per damunt de les seves ideologies de partits i d'organitzacions sindicals, es posin al costat del nostre President el Senyor Josep Iria, que representa avui aquella Catalunya que desitja veure alliberada ben aviat.

Josep Terradelles acaba dient-nos amb un somriure optimista:

— Repeteixo el que us deia al començament, podem dir que la unitat de tots els partits de disciplina catalana està feta. A no trigar, els catalans d'arreu del món, coneixeran aquesta realitat esperada de fa temps per tots ells. Voldriem que al costat nostre s'hi apleguessin tots aquells que sense haver abandonat llurs ideologies, pensin en la tasca enorme que ens caldrà fer a tots plegats per tornar Catalunya a la seva normalitat, i per que aquesta sigui el començament d'una de les èpoques més brillants i constructives de la seva historia.

D. de B.

Lluís Companys
la seva vida
la seva obra
la seva mort
gloriosa
per Domènec de Balmunt

Subscripció a l'exemplar, 50 frs a trametre al compte de xecs postals « FOC NOU, Toulouse, C.C.P. 377.32 », fent-hi constar l'adreça completa i clara de l'expedidor, i al darrers la indicació « Biografia Companys »

Car l'Esquerra, partit majoritari a Catalunya, tenia necessitat d'un gran diari. « La Rambla », setmanari d'Esport i Ciutadania, com el batejà el malhaurat Sunyol, era un òrgan addictiu, simpàtic, però propietat personal d'un home. « L'Opinio », esquerrà igualment, era l'òrgan d'un grup d'amics que tot i actuar dins l'Esquerra, semblaven marcar una actitud d'oposició fiscalitzadora. « La Publicitat », per altre banda, era un rival de talia i malgrat la desfeta electoral d'Accio Catalana, continuava gaudint de l'enorme prestigi adquirit durant la lluita contra la dictadura de Primo de Rivera.

Companys fundà « La Humanitat » que fou l'òrgan de l'Esquerra Republicana de Catalunya i que fou gairebé sempre políticament inspirat pel propi fundador. Molta gent a Catalunya ignora amb quin detall hi treballà Lluís Companys i amb quina passió intervingu en la seva concepció. Tanmateix, « La Humanitat » no respongué mai a les il·lusions que havia despertat en el seu fundador i no pas perquè no fos un diari periodísticament ben fet. La veritable causa n'era una altra. Es la mateixa del desincentiu polític i del tuteig de molts governants que s'havien fet a l'oposició. Homes de combat, de lluita, de barricada, de polèmica àcida, de crítica popular, es trobaren en un obrir i tancar d'ulls a l'altra de crítica popular, es trobaren en un obrir i tancar d'ulls a l'altra banda, davant el timo del poder i sota el pes de la responsabilitat governamental. La majoria arribaren al govern amb el llast de companys de lluita que eren camarades magnífics de barricada, però que no servien en la tasca seriosa i disciplinada de la col·laboració governamental. La fidelitat a aquestes amistats dels temps de l'oposició, no feu més que perjudicar la bona marxa de les majories sortides en les eleccions republicanes.

Si « La Humanitat » hagués nascut a la vida en temps de la dictadura, com « L'Opinio », « La Rambla », o « La Publicitat », que si bé havia començat a publicar-se en català no tingué la seva gran difusió fins després del 1923, estem segurs que hauria estat el diari

vibrant, batallador, d'empenta, amb el qual havia somniat En Companys. De totes maneres insistim a fer tota la justícia que mereix el magnífic diari d'Esquerra fundat per Lluís Companys, perquè sabé ésser el perfecte òrgan del Partit, i perquè esdevingué desseguida el portanveu i el guia de les masses republicanes que el seguien.

Companys en l'obra constructiva, vasta i complexa, que havia de realitzar el partit majoritari català, es reservà la part de reaccions amb el govern central, deixant les tasques genuïnament catalanes a Joan Casanoves, Pi i Sunyer, Terradelles, Aiguader, Gassol, Lluhi, i altres homes del Partit.

El prestigi de Companys entre els republicans espanyols amb els quals havia lluitat sempre, fou utilíssim als interessos de Catalunya en els moments de recels i de tivanors que despertà la qüestió catalana a les Constitucions. Si el nom de Macià feia posar els cabells de punta a mig Parlament, des de el senyor Rojo Villanova al Sr. Largo Caballero, el nom de Lluís Companys, en canvi, era una garantia de republicanisme espanyol completament compatible amb les conviccions autonomistes que representava la defensa de l'Estatut.

L'oposició separatista o de radicalisme nacionalista català, atacà En Companys més d'una vegada acusant-lo « d'espanyolista », de poc catalanista, de polític republicà espanyol de sentiments catalanistes afèblits, com en Marcel·lí Domingo. Eren, tanmateix, atacs sense fe, una mica en l'ordre de les coses i dels deures de l'oposició, però que no volien fer sang. Aleshores, precisament aleshores, ja eren injustos. Companys no nasqué políticament del catalanisme, car ja hem dit que justament en el temps de la seva formació com a lluitador, el catalanisme estava allunyat, gairebé en contra, dels interessos polítics i socials que ell defensava.

PROBLEMES I SOLUCIONS

La legalitat constitucional

per Joan ALVAREZ de LARA

Les diverses crisis polítiques a Europa han posat en relleu un problema de cabdal importància: La legalitat dels governs representant la voluntat dels Parlaments que foren elegits per sufragi popular abans de l'actual catalanisme.

Examinem les dues posicions en l'Unitat. D'una part els defensors de la legalitat diuen: la guerra fou provocada pel nazi-feixisme i en tots els països ocupats per les seves forces, les institucions democràtiques havien estat anul·lades i perseguides; Les Nacions Aïdades en la contraofensiva victoriosa contra l'agressor, perseguïen un objectiu, ha declarat el Sr. Winston Churchill el dia 8 d'aquest mes a la Cambra dels Comuns: « Es tracta de deslligar aquests països del control militar d'Alemanya i de situar-los en condicions de normalitat i de tornar als pobles el dret de vot en tots els dominis i el d'escollir a l'exclusió d'un govern feixista — el govern que ells desitjin, sigui de dreta o sigui d'esquerra ». I per arribar a les condicions de normalitat que deuen permetre la consultació electoral, el govern anglès sosté els governs constitucionals, o sigui els que són sancionats per la darerera expressió de la voluntat popular.

Els que s'oposen a aquest sistema argumenten que aquests Parlaments foren elegits en circumstàncies molt diferents i que a més de que els seus mandats són caducats, no poden pretendre representar l'opinió pública actual, i defensen fins i tot amb les armes a la mà, la constitució de governs integrats per elements dits de la resistència i sobretot, amb una participació preponderant del partit comunista. Aquests governs, com sigui que no s'apoiaven sobre cap sufragi lliurement determinat, esdevindrien de fet noves dictadures, a les quals Anglaterra està disposada a combatre per tots els mitjans, si tenim en compte els esdeveniments de Bèlgica i de Grècia.

Els contraris a la legalitat, és serveixen d'un exemple que no deixa de fer certa sensació en determinats mitjans, és l'exemple de França. Déuen: si a França s'hagués emprat el sistema del legalisme automàtic, només s'haurien pogut formar governs dins l'ordre dels quals que tenen la responsabilitat dels desastres que ella ha sofert, però oblidem d'esmentar que el legalisme automàtic, està sotmès a una condició, el que escaigui a persones anti-feixistes, i tothom sap que el Parlament i el Senat reunits a Vichy, a excepció feta de 80 parlamentaris, votaren el règim que presidia el Mariscal, a consciència.

El mestre Pau CASALS a Tolosa i a Montauban

EL MESTRE PAU CASALS AL CASAL CATALA DE TOLOSA

Dissabte darrer, dia 9 de desembre, a mitja tarda vam passar per davant del Casal Català, plaça del Capítol. Vam trobar a la porta, voltat per un grup d'amics, el Sr. Joan Alavedra, secretari del Mestre. Aquest es reposava uns moments del seu viatge. Després de dinar havien sortit en auto de Prades i marxaven tot seguit a Montauban.

Vam entrar a saludar el Mestre. Sentats a la taula vam veure al seu costat la senyora Casals, la senyora Ala i veïns i uns quants amics i compatriotes que per casualitat es trobaven en aquell moment al Casal. El Mestre estava satisfet de la rebuda cordial que hom li havia fet i ple d'entusiasme en reprendre la sèrie de concerts públics, un cop finalitzada l'època de violència que tant havia ferit la seva sensibilitat d'artista.

Després d'uns minuts de descans, el Mestre i el seu seguit van reprendre el camí de Montauban. En el moment d'arrencar el cotxe un altre grup de catalans que havia estat avisat del seu pas per Tolosa, arribava al Casal per tal de saludar-lo. Malhauradament solament van veure l'estela del cotxe, quelcom així com l'esperit que fugí.

Foc Nou, present a l'acte, significa el seu fervoros entusiasme envers el Mestre Pau Casals, glorià nacional de Catalunya, i espera que aquest voldrà un dia aturar-se més temps a Tolosa i fer-nos sentir als exiliats d'aquesta ciutat l'excelsitud del seu art meravellós. — A. V.

EL CONCERT DE MONTAUBAN

Amb un plè imponent, es celebrà a Montauban l'anunciat concert Pau Casals. Tractant-se d'un concert del nostre màgic del violoncel, no cal precisar-ne les excel·lències. Drem només que el Mestre entusiasma als seus oients i que les ovacions foren clamoroses. Al teatre hi havia el Comissari de la República i el Prefecte del Tarn i Garona, totes les autoritats locals i

ja no cal dir-ho, la quasi totalitat d'exiliats catalans i espanyols residents a aquella Ciutat, ultra representacions de Tolosa i de tots els pobles de la Comarca. A l'escenari presidien les banderes catalana i francesa.

Dilluns a la tarda, el Mestre fou obsequiat amb un « lunch » ofert pel Casal Català de Montauban i que es celebrà a la Cambra de Comerç.

Hi parlaren Pol Gaynès, president del Casal, Pere Garbès, el qual parlà en llengua d'oc. Camil Lignerès, Joan Alavedra i Baptista Xuriguera, secretari del Casal Català. El mestre Pau Casals digué tot el seu amor a Catalunya i expressà el seu desig de veure ben units a tots els catalans per a retornar lligats a la Patria. Els himnes « Els Segadors » i « La Marseillesa » s'escoltaren dempeus.

Foc Nou expressa novament a l'il·lustre mestre el seu desig de sentir-lo a Tolosa, desig que és compartit, no en dubtem gens, per tots els nostres compatriotes.

REFLEXIONS d'un Catalanista

Conseqüències del negre-blanc

per Eugeni XAMMAR

Si Espanya no torna a ésser, segons la vella fórmula escolar, « llibre, feliç e independente » no serà pas per manca de Juntas de Liberación. Hi ha la Junta de Liberación de Mèxic que es la primera, la veritable i autèntica (diuen) Junta de Liberación. Hi ha la Junta de Liberación de França que es una Junta de Liberación destinada (diuen) a fondre's amb la Junta de Liberación de Mèxic, quan la Junta de Liberación de Mèxic pugui venir a França a reunir-se amb la Junta de Liberación de França. Si jo fos (com diuen) un humorista, afirmaria d'una manera categòrica que a Madrid (corazon de Espanya) funciona clandestinament una tercera Junta de Liberación i ja m'agradaria de veure qui es capaç de demostrar-me que això no es veritat. Però, persona seriosa i ben informada, puc assegurar que a Madrid no hi ha cap Junta de Liberación de cap mena. La Junta Suprema pot dormir tranquil·la.

No hi ha Junta de Liberación a Madrid, però hi ha, en canvi, Juntas de Liberación a tots els Departaments i Ajuntaments francesos dignes d'aquest nom. Juntas de Liberación al Tarn, al Tarn i Garona, al Lot, al Lot i Garona, al Gers i a l'Alt Garona, Juntas de Liberación a les tres classes de Pirencs, Alts, Baixos i Orientals, Juntas de Liberación a la Corrèze i a la Gironda, Juntas de Liberación a l'Ardege i a l'Aveyron, Juntas de Liberación a Capdenac i a Brive-la-Gallarda, Juntas de Liberación a Tolosa i a Sant Julià de la Camarga, Junta de Liberación a Perpinyà i Juntas de Liberación a Valras, a Palavas i a Miramas, Juntas de Liberación a Marsella i a Marquineres, a Paris i a Pamiers, a Montpellier i a Mont de Marsan, a Banyuls de Mar i a Banyuls dels Aspres, a Clermont-Ferrand i a Clermont l'Hèralt, Juntas de Liberación a tot arreu...

Ara convé, per tirar endavant aquesta reflexió, que el lector em preguntí perquè parlo arreu de les Juntas de Liberación. Perquè parlo arreu de les Juntas de Liberación, em pregunta el lector?

Li ho diré desseguida. Parlo de les Juntas de Liberación perquè amb les Juntas de Liberación passa una cosa que sembla impossible, però que no ho és. Passa que a la Junta de Liberación de França, el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya no ha volgut (i ha fet molt ben fet) estar-hi representat, però que a les Juntas de Liberación departamentals i locals, el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya hi està representat. No pas a totes. A algunes hi està representat i a d'altres no hi està representat. Davant del problema de la « liberación de Espanya » (que no deixa d'ésser un problema important per Catalunya) cada Comitè departamental o local d'Esquerra Republicana pot fer el que li vingui de gust. I això passa perquè a la reunió del Partit a Montpellier els senyors delegats van votar una resolució negre-blanc.

Negre-blanc és un terme del jargon polític francès. La moció negre-blanc solia posar terme a les tasques dels Congressos dels partits polítics i, molt sovint, als debats de la Cambra de Diputats. Més tard les Conferències Internacionals i la Societat de Nacions foren organismes productors i consumidors de mocions negre-blanc en gran escala.

La fórmula negre-blanc resol els conflictes i els deixa pendents, acaba les baralles i les deixa latents, proclama l'acord dels que no estan d'acord, senyala l'unió dels desunits, afirma la coincidència dels divergents i estableix la transacció entre els intransigents. La resolució de l'Esquerra Republicana de Catalunya a Montpellier declarant que el Partit no forma part de la Junta de Liberación, però que els organismes locals de l'Esquerra poden formar part de les Juntas de Liberación, és una resolució negre-blanc digna de les més brillants tradicions d'un sistema polític antic i gloriós.

En efecte. Després de 25 anys de mocions, ordres del dia i resolucions negre-blanc, França va concegir les emocions de la desfeta i tota Europa les delícies d'una guerra que encara dura. Amb uns quants acords negre-blanc com els de Montpellier la desorientació dels interessats serà perfecte i quan un militant d'Esquerra Republicana de Catalunya de Biziers i un militant d'Esquerra Republicana de Catalunya de Montauban voldran parlar d'afers polítics, necessitaran un diccionari per entendre's.

Anunciem als nostres lectors que el numero vinent serà dedicat al President Macià, en l'aniversari de la seva mort.

La Voluntat del Poble

per Angel FERRAN

La voluntat del poble, heus'aci una divisa que tanca de cop, la « ultima ratio » que tot demagog que s'estima grava damunt les seves bateries dialèctiques. Però si a les cançons de Lluís XIV que ta portaven altres cançons contestaven, amb o sense divisa, quan « la voluntat del poble » és arborada com a bandera, que li resta a l'adversari? B-n poca cosa sino és examinar què vol dir aquest brillant mot. I això que tan poc sembla és potser la contrabateria més formidable. Ja e's estoicis ens aconsellaven, quan un pensament ens turmenta, d'examinar-lo a la llum de la raó perquè « s'vaeix » com un miratge.

Invocar la voluntat del poble per a fer o per a desfer suposa, de primer, posseir-la, després, interpretar-la; per tant, conèixer-la. I, com conèixer la voluntat del poble? Com saber el que el poble vol? Com escoltar la seva veu? Aparentment no hi ha cosa més fàcil: el poble parla i s'expressa ja seva voluntat primer, per la boca de la gent que parla pel carrer, pels grups, al cafè, pel mercat, a les assemblees. La gent que calia, per tant, no és el poble. El poble parla, després pels diaris i per la boca dels oradors aplaudits. Però, deixat de banda els diaris, que són monòlegs, si reflexionem, veurem que més que el fons dels pensaments expressats pels oradors n'és aplaudida la forma més o menys enèrgica o patètica: que no són aplaudits, ni menys aprovats, tots els pensaments i arguments exposats... que no tot l'auditori aprova... que una part aprova; que els aplaudiments dels uns arrossegueu fàcilment els dels altres. Els empresaris d'espectacles ho saben prou bé. La veu del poble és aleshores la veu dels oradors que rebot, com un eco, a una pilota contra l'auditori i els torna a les orelles. Hi ha una mena de gent que s'escolta quan parla: és la pitjor mena d'interlocutor perquè no us escolta. Si e's polític han d'ésser els fidels interprets del veu popular, com podran escoltar la veritable veu del poble? Qüestió ardua i de solució difícil, però preveia si volem aplicar sincerament el principi, com hem de creure que volem després de les experiències passades.

La veu del poble expressant una voluntat, rares vegades és una sola veu arribant a nosaltres. És una voluntat perquè el poble no és ni un home, ni dos, ni cent, ni mil, sino tots els que en formen part. Si aquesta voluntat, si aquesta veu ha d'ésser genuïna, sera el saldo d'un

— J'y va-t-y, j'y va-t-y pas, j'y va-t-y...

MESTRE POMPEU FABRA al « Centre d'Estudes Toulose-Barcelone »

Un pla i goig d'anunciar que el proper dimecres dia 20, a les set de la tarda, l'il·lustre filòleg Sr Pompeu Fabra, ocupat a la tribuna del Centre d'Estudes, 1, boulevard d'Arcole, per tal d'inaugurar oficialment el curs de llengua catalana, organitzat per l'esmentada institució.

Els Catalans de Tolosa rebran un meregut homenatge al gran artífex de la nostra llengua.

La tanda d'Estudis del Centre per la Propera Setmana és la següent: Dimecres dia 20, a les 19'30, Estudi Socials. « Les grandes découvertes géographiques au XVIIe siècle et leurs conséquences » per M. Sermet, encarregat dels cursos a la Facultat de Lletres de Tolosa.

Dissabte dia 22, a les 19'30, Estudis Literaris. « L'influència de la literatura en el moviment polític de Catalunya », pel professor Ambrosi Carbon.

Diumenge dia 24, a les 10'30, Estudis polítics. Primera conferència del cicle, « Vers la démocratie espagnole », « Le chemin de la libération », per M. Stephant, director de « La Républi-

calisme en el qual, cal tenir-ho en compte, les quantitats de les dues o més columnes conserven llur valor absolut encara que el relatiu en resulti modificat. Ara bé, com passar aquest balanç perquè aparegui clarament i honestament el saldo en un sentit o altre? Des que la voluntat del poble compa per alguna cosa, des de la instauració de la Democràcia com a « govern del poble pel poble i per al poble » aquest ha estat el problema capital perquè un cop resol podriem dir que ja no cal res més.

I com expressara el poble la seva voluntat? La resposta més senzilla és: pel vot. En efecte, cada individu té un voler explícit o tàcit, les sumes de les voluntats s'ombants, confrontades les unes amb les altres ens donaran a la majoria que sempre, repetim-ho, sera una resultant en funció de les altres voluntats diferents o oposades.

Però, voluntat de què? El problema, aci, es complica encara perquè generalement, si no es en règims de referendums, aquesta voluntat no és concreta d'una sola cosa, sino vaga de moltes; d'un programa. D'aquest, cada individu en defensa una part, n'accepta una altra, en tolera alguns punts i en rebutja un petit nombre. Però se soltme, a conjunt per raons d'ordre practic puix que altrament no hi hauria manera d'entendre's.

Ara bé, és que aquests programes neixen espontàniament? Es que els homes que els accepten caminen com il·luminats per agrupar-se? No: són els polítics, que tenen temps per pensar-los, per construir-los, per aplicar-los i si cal, com l'espasa de M. Prudhomme, per desvirtuar-los i falsejar-los.

Perque un programa, un cop elaborat cal presentar-lo, cal explicar-lo; cal, al las, interpretar-lo i, si traduir es sovint una traicció, que no sera interpretar i després aplicar?

Però el més curiós i trist del cas és que, un cop construït un programa amb els elements dels desigs coincidents d'un grup, cal persuadir el poble que l'accepti. I cada individu l'interpreta aleshores a la seva manera i, quan vota, vota el seu propi programa, la seva veu del poble, la seva voluntat popular.

Per això els tècnics solen ésser partidaris de programes molt senzills i molt concrets, tan simplífics de vegades que, reduïts a slogans engrescadors serveixen per a coses les més oposades.

Totes aquestes complicacions, tan les dificultats en serie, arriba a un moment, en certs pobles impacients, que descoratgen del sistema democràtic; a ajustar peces tan diferents i tan delicades per crear un ésser vivent és un joc de paciència aparentment poc masculí: el resultat en sembla inestable; com a ésser viu, destinat a morir, feble, per flexible; sense defensa, per nu. Es per tant, més viril, més solid, ficar-ho tot dins un motllo i, a pressió, fondre-hi una bella estatua de bronze, forta, perquè rígida; immutable, dura, immortal: l'estatua de la Voluntat Popular feta d'una sola peça i signada de nom d'un Dictador. Dictadura d'un, dictadura d'uns quants, dictadura de molts, però mai acord de tots que és el que caldria i el que es vol fer creure.

No és a crits, a slogans i a cops de puny damunt les taules que es copca la genuïna voluntat popular; no es a so de tabals que es cacen l'ebres. La gran Democràcia Americana, després de més de 150 anys de vida ha recorregut com a mitjà seriós d'escolta a una cosa tan pacien i silenciosa com l'Institut Gallup de l'Opinió Pública per a seguir-ne els corrents i elaborar els programes sense per això renunciar a les eleccions com a manifestació pública i decisiva. Entre nosaltres encara priva el sistema de l'afirmació rotunda i confonem e's nostres desigs amb la realitat i e's afirmem tan vigorosament que moltes vegades, fa-sejant-ha, creiem servir-la.

Però hem de tenir en compte que no es tracta d'imposar els nostres desigs ni les nostres receptes sino que, humilment, quan parlem de voluntat del poble hem d'esperar a que aquest la manifesti donant-n'els mitjans i conformar-nos-hi. Mentre tant, el nostre dret és discutir i aconsellar i el nostre deure meditar molt abans de fer-ho, i amb tota bona fe. I no creure tampoc massa que estem en possessió de la Veritat perquè als que massa s'ho creuen els tanquen. Ans al contrari, restar oberts als arguments i no tancar-nos a la banda.

Angel FERRAN.

GRACIES I DESGRACIES de l'exili

per Josep TORRENTS

III

El malin que va inventar o va descobrir aquesta pedra filosofal de les T. E., encarnació i concreció de l'esclavatge modern, va ferir molt més la susceptibilitat i la dignitat dels exiliats a França, que no ho havien fet fins aleshores la sorra i el fang i les filferades dels camps de concentració.

En els primers sis mesos del 1939, el Camp era acceptat per a molta gent com a una cosa inevitable en els primers moments. El decret de Maig del 1939, pel qual s'ordenava la formació de les T. E., amb el mirífic sou de dix sous par jour, no fou acceptat per ningú. La gent tenia unes ganes bones de sortir a treballar, de fer el que es presentés i a qualsevol preu; en aquells dies, — ho podem afirmar perquè ho hem viscut, — si hom hagués ofert cinc francs d'aris i el menjar assegurat, als camps no hi hauria quedat ningú. En general, era així el que la gent demanava: l'aula, l'lit, un paquet de tabac per setmana, i cinc francs per dia. Condicions ben modestes perquè la nostra gent ja havia perdut l'esma de viure i el gust de les coses.

Pero ni això es va fer. La formació de les T. E. significava un escarni a la dignitat humana. Aquell remat de béns amb que Chaplin comença el seu film « Temps moderns », era menys arrematad i era més llure, que aquella llibertat condicionada, que aquella esclavitud organitzada que s'oferia als exiliats, donant-los la sortida per remats de 250 sòlidament enquadrats entre gendarmes, amb destinació sempre inconeguda, i amb condicions que es concien massa. Més humiliant que això només hem conegut una cosa: era quan els propietaris del migdia de França palpanava entre una filera d'exiliats, sota els ulls protectors del gendarme, per a veure qui tenia el braç més ferm, i la cuir més tirada i el narró més molsut. Quan els gitanos de Sant Cebrià, a Tolosa, proven els cavalls, quan menys els fan correr una mica. És una veritable llàstima que no ens deixessin apropiar l'ocasió d'establir una magnífica performance.

Quan arribaren les primeres notícies que indicaven que es podria

surtir a treballar, la gent no menjava ni dormia esperant que arribés aquest moment. Quan foren coneguts les condicions mitjançant les quals hom podia esdevenir T. E., no es trobà ni un sol voluntari per a formar-ne part. Un dia al matí, al camp d'Agde, els exiliats rebieren l'ordre de que ningú podia sortir de la barraca. Es comentaris naturalment eren variats, pero ningú sabia de que anava. Pels volts de les 10 del matí fou aixecada la prohibició i tothom es llançà al carrer. De lavinguda principal, al Camp d'Agde, se'n deia la Rambla de Catalunya.

La sorpresa fou general i la indignació il·limitada. Una de les barracques composta de uns 250 homes era oberta de bat a bat i absolutament buida en el seu interior. Referent al dexti d'aquells 250 companys que faltaven ningú en sabia ni mitja paraula. Havien estat evacuats en secret i, més secretament encara, embarcats en direcció desconeguda.

Ningú sabia res en concret però tothom ho endevinava. Com no s'havia presentat ni un sol voluntari per integrar les T. E., s'havia format una companyia a la força. En aquell moment començava el que després ha estat tradició en l'envolament de T. E., i que ho hem vist a Tolosa, i que ha perdurat en totes les Ciutats de França. Ens referim al fet de que, la manera de fer sortir a la nostra gent enrolats com a T. E. només s'ha produït d'aquesta forma: agafant-los dormint! Amb els agraments de nocturnitat i premeditació, en cadaven alguns, els més, però, saltaven per la finestra. Hi deu haver ben pocs exiliats que no hagin estat visitats a les quatre de la matinada o que no hagin dormit en quatre domicilis diferents. Hi havia una única manera de dormir tranquil: no tenir papers de cap menys.

Aquell matí, al camp d'Agde, es respirava la rebel·lió per tot arreu. L'aire era més dens que els altres dies i la facècia i el bon humor, conservats per la nostra gent àdhuc en els moments més crítics, eren totalment incertants. S'anava a produir el fet més greu i de més transcendència de tots els que s'han produït al llarg de sis anys d'exili. Quia un sol de plom... Era el dia 6 de Juliol del 1939.

P.S. — A totes les persones que ens han enviat adreces i records personals referents als fets que comentem, el nostre agrament. Els hem de dir però que la nostra intenció no és la de fer una narració de detall, sino una exposició de conjunt. De totes maneres agrats perquè posser ens servirà per un altre dia. — J. T.

Moros a la frontera

Els germans Tharsud, Jérôme et Jean, gens sospitosos, publicaven l'any 1937 « Cruelle Espagne », reportatge de la nostra guerra. Traducim de la part dedicada a la zona rebuda, el següent fragment en que es parla dels moros:

« De temps en temps, el nostre tren es parava per deixar-ne passar un altre, reple de tropes marroquines, i que marxava depressa sense perdre temps en les estacions. Hom sentia que a la baix Franco tenia una necessitat més urgent de tiradors rifenyos que dels meus companys andalusos, que seguien gargaritzant-se amb llurs modulacions. Amb quina curiositat miraven passar aquests homes vinguts de l'altra banda de l'estret! Exactament com llurs pares miraven els berebers de Tarik i de Muça, pero amb aquesta diferència que es acollien avui en salvadors, i no demanen més que buidar llurs musees en les mans dels ombrius guerrers... »

En el moment d'escriure aquestes línies, l'atzar em posa sota els ulls un poema (o un pastix?) compost, sembla, per una d'aquestes poe'eses berebers com tantes se'n troben en l'Àlbas marroquí i com n'he escoltat tant sovint al voltant dels focs en es « kasbahs ».

« M'han ofert diners per allistar-me. Vint duros, un fusell i pólvora. I l'esperança dels « rezous » en les [vies]. He refusat el diner, el fusell i la pólvora. M'he allistat per l'honor de Déu. I ara M'he renyit la túnica d'una correja [forreta]. He tirat un pè dins la caputxa del [baraus]. I he dit: « Hon'm-aci, sóc a punt ». Han vantat una raça guerrera. Pero, que em fa que m'alab'n ells? Jo lluito per la joia de la venjança es [perada]. Per veure llur sol, com altretemps el [nostre]. Cobrir-se de cendres i de morts: Per veure llurs ciutats dintre les fla [mes]. I llurs fillos a les mans dels soldats. »

En la seva brutalitat aquest poema és massa idealista i es per aquesta raó que dubto una mica de la seva autenticitat. Certament cap dels marroquins que es trobaven en aquell tren no havien pas refusat més el diner que el fusell i a pólvora. Els duros, les « razzies », les dones, heu's-aci el que els portava al mig d'aquesta baralla en a qual res no els interessa. Pero poiser en el fons d'ells mateixos hi havia també aquest sentiment obscuro, llunyà, expressat en la cançó, d'una revenja a prendre de gent que àdhuc quan estan a llur servei detesten ».

Aquests mateixos moros que havien estat retirats del país, tornen a ocupar-lo. I e, que és més, son a la frontera formant part de les vint divisions que Franco hi ha concentrat per una raó o altra.

AVIS IMPORTANT

Fem avinent a tots els nostres lectors i amics que la nostra Redaccio i Administració han quedat instal·lades en el numero 25 del carrer Roquelaine, on deurán adreçar-se en el successiu.

La difusió cada dia creixent de FOC NOU, fèia necessària la instal·lació de la nostra Redaccio prop de's tallers d'impremta. Així, la confecció de FOC NOU podrà ésser més acurada en tots els seus detalls i els nostres lectors hi sortiran guanyant.

Queda per tant ben entès que tota la correspondència de Redaccio i Administració, deu adreçar-se en el successiu a FOC NOU, 25, RUE ROQUELAINE, TOULOUSE, Tél. 229.93.

Una alta obra d'humanitat

Els que no tornaràn a la Pàtria Gabriel ALOMAR

L'exili ens ha prè's moltes figures de la intel·lectualitat catalana. Arreu del món hi restaran escampades les tombes dels que no tornaràn a la Pàtria. Un d'ells, és Gabriel Alomar, figura il·lustre de les lletres catalanes que morí a El Caire, l'any 1941.

Esperit selecte, de forta irradiació d'inter i fora de la nostra terra, filòsof, poeta, polemista, crític i humanista, la personalitat de Gabriel Alomar ha estat valorada no sols pels seus connacionals, ans també fora de la nostra Pàtria. A Catalunya, però, l'actuació i el mestratge de Gabriel Alomar va produir a primers de segle una veritable revolució en les idees i la manera d'encarar els problemes espirituals, estètics i polítics, revolució que va aconseguir imposar-se, i les teories d'Alomar deixaren solc profund a l'esperit de les generacions d'aquell temps.

El seu llibre de poemes, « La columna de foc », va donar-li catègoria de poeta exími. Home liberal i amic de la justícia, tota la seva obra està infuïda d'aquests seus sentiments que mai no va negar.

En política va actuar sempre en partits d'esquerra i alguna vegada el poble l'elegí representant seu a les Corts. No era polític a la manera simplista en que hom entén la política. Alomar era un teoritzador de la política, de l'alta política.

En advenir la República a Espanya, el govern va conferir a Gabriel Alomar el càrrec d'ambaixador i li confià l'ambició de representar-lo al Vaticà. Pero el « placet » necessari, no va arribar mai. Posteriorment fou destinat a Egipte on el sorprenent fou la mort. Tenia 68 anys. Havia nascut a la Ciutat de Palma de Mallorca.

Pensador, catedràtic, poeta i periodista, Gabriel Alomar prodigà els seus múltiples coneixements en el llibre, la càtedra, el periòdic i en tots els odres de la seva activitat.

EL CAMI DE BERLIN ES OBERT Un mil·lio d'Espanyols son lancats

Hivern del 1941-42. El Führer s'ha decidit a ésser el chef i el conductor de la guerra al front de l'Est. Els exercicis alemanys han obtingut grans victòries sobre els russos. S'assegura i es crida als quatre vents que la defensa del front occidental ha estat reforçada des de les costes de Noruega fins a la frontera d'Espanya.

Son els moments d'eufòria nazi-felxista. Els diaris madrilenys anuncien que dues companyies de la « Division Azul » han desfet vuit batal·lions soviètics. El general Muñoz Grande adreça la seva felicitació als voluntaris per la seva gesta. El Cap de l'Estat, el « Generalissimo de la Cruzada », el « Caudillo » de l'Espanya nacional-sindicalista davant de les autoritats militars sevillanes, en ocasió d'una recepció al Palau de l'Alcazar i responen al discurs del capità general Ponte deia:

« Quan els pobles del món lluiten, nosaltres veiem com s'esforçan en destruir la muralla de l'Est i com Europa és oferta com a presa al comunisme. No creiem pas que això arribi, benim a seguretat absoluta de que no serà així, pero si vingues el perill, si el camí de Berlín fos obert, aleshores no serà pas una sola Divisió de voluntaris la que es trobaria alà baix sera un mil·lio d'espanyols. »

Hivern del 1944-45. Els exercicis alemanys i llurs aliats son desfets tot al llarg del front de l'Est. En tots els territoris que ocupaven s'es combat i es troben en franca retirada. La muralla de l'Oest és encorçada. Res no de'els exèrcits de les Nacions Unides. Els pobles oprimit's s'aixequen i lluiten de nou contra el nazisme.

Ara la promesa espanyola ja no gallega i és militar no goson pillar. L'home que s'aixeca prometent justícia, pau, treball, distribució de riqueses, ha sombrat la injustícia, la misèria, l'odi, la venjança i la total ruïna de tot el país. I el mil·lio promès on es troba? El camí de Berlín ja és obert. Pero un mil·lio d'espanyols son lancats.

L'Espanya republicana ho recorda i el món sencera cal que no ho oblid.

Jordi ERIN.

Perpinyà, Novembre 1944.

UNITAT de la personalitat de Catalunya

La tasca que ens hem imposat de fer vure la personalitat de Catalunya, enfora d'ella mateixa, exigeix que considerem aquesta personalitat del nostre país com a « una ». Les seves parts o parts ens interessan en quant son components de la personalitat catalana; no en quant poden representar elements de dispersió de la mateixa personalitat. Aquesta ni pot exterioritzar-se cap a entitat dividida contra ella mateixa. Li cal a unitat d'acció exterior. No cal dir més per a mostrar fins a quin punt la unió dels catalans, de Catalunya, de França, d'Anglaterra, d'Amèrica i d'arreu del món, interessa a « Una Catalana pro S. D. N. ».

A desgrat de petites divergències en l'apreciació de les posicions bàsiques de la política catalana que tot bon patriota observa amb inquietud, estic absolutament segur que la política del nostre país frueix de la Unitat, en grau molt superior a, que caracteritza la política, central « madrilenya ». Allí, la divisió és morta, i no pot trobar més que remei passatger i enganys, en les fórmules del que els anomenen un « soporífero ». En nosaltres, no és pas així. En nosaltres, els catalans, existeix i viu una fe positiva que ens empeny a tots per un mateix camí i que ens dona una Unitat substancial innegable.

La divergència sobre la « legalitat », que sembla separar gran part dels catalanistes de França, deis que segueixen a Anglaterra i a Amèrica, per no parlar de Catalunya, les inspiracions del nostre gran amic Carles Pi i Sunyer i del seu « Consell Nacional », no pot prevaldre contra la Unitat essencial de la personalitat catalana. Ens esforcem a acostar els dos punts de vista i estem convençuts que, si cadascu de nosaltres es dedica a menys a cercar i a enfondir les diferències, que a subratllar i a encoratjar les coincidències, l'exteriorització de la personalitat catalana s'rà realitzada en la Unitat, en un sol moviment vigoros, molt semblant al que Francesc Macià va presidir en 1931.

El president Yra és el president de tots. Encarna la « legalitat » catalana, la sobirania i la lliure determinació del nostre poble.

Per altre banda, l'amic Batista i Roca, de « Consell » de Londres, m'escriu textualment: « El Consell Nacional no llença per la borda els fets històrics del 1931 i 1932. Es fonamenta en ells... La legalitat no vol dir estancament. Ni això cap manca de respecte al qui la personifica ».

La discrepància és doncs molt minsa. Podem ésser optimistes. Ni els uns s'acuaran a un legalisme a la lletra, inaplicable en la pràctica, ni els altres perdran el contacte amb la realitat d'una legalitat « institucional », posat de la política catalana de Macià i de Companys. En tot cas, la « Unió Catalana pro S. D. N. » treballa i treballara en la confiança de la Unitat de la personalitat de Catalunya.

Nicolau M. RUBIO, de la « Unió Catalana pro S. D. N. ».

LLIGA DE MUTILATS I INVALIDS DE LA GUERRA D'ESpanya

El diumenge dia 3 de Desembre, a les 2 de la tarda i a la sala de reunions del Bar Florida, es va celebrar l'Assemblea General extraordinària dels mutilats i invalids de la guerra d'Espanya residents al Departament de l'Alt Garona.

Després de l'informe de la Comissió Departamental, qual gestio fou aprovada per unanimitat, l'Assemblea, informada de la conduita poc satisfactoria de les dues Comissions de París presidides per Garrilo i Ortega, respectivament, que es disputen entre ells la representació nacional de la Lliga, pren l'acord de no reconèixer a cap de les dues. Per contra, proposa per la celebració d'un pié de delegats amb representació genuina de tots als Departaments, en el qual s'elegeixi democràticament la direcció nacional de la Lliga. Mentrestant, ningú podrà atribuir-se aquesta representació.

A continuació, i davant la situació desesperada en que es troben la majoria de mutilats, s'acorda, entre altres gestions encomanades a millorar-la, sol·licitar un ajut de les autoritats franceses. També s'obra una subscripció per atendre les necessitats més urgents i es recorda desfogada, entre els assembleístes més afortunats, la quantitat de 1.218 fcs.

Desitjant que aquest exemple serveixi d'estímul per a tots els nostres compatriotes en general, recordem que tothom pot fer arribar el seu donatiu per gir postal o personalment, a: A. Sientz, 12, rue Tompouères, Toulouse.